פרק ראשון

תחילת שנת הלימודים בתיכון חדש
ציפיות, חששות וחברות חדשות

ממעלה השביל שבו צעדתי, החצר הגדולה נראתה כמו ים מתנחשל של ראשים.

התגברתי על הפרפור שהתערבל לי בבטן ונכנסתי מבעד לשער, ששתי דלתותיו הרחבות היו פתוחות לרווחה באורח מזמין. לפחות השער מקבל את פניי בסבר פנים יפות, ניחמתי את עצמי.

בין רגע נבלעתי, והפכתי לחלק בלתי נפרד מגוש עשרות הבנות שהתאספו בחצר. נדחקתי ביניהן, מפלסת לי דרך מבלי לדעת לאן בדיוק. הבנות עמדו בחבורות צפופות של שלוש, חמש, עשר נערות ויותר ושוחחו בהתלהבות ובהתרגשות. קינאתי בהן. גם אני הייתי נרגשת, אך לי לא היה עם מי לחלוק את התרגשותי. בתוך המון הבנות ההומות ורועשות, הייתי בודדה.

שעת אחר-הצהריים הקיצית היתה חמימה. האוויר הירושלמי היה דביק למדַי, ועם זאת הרגיש כמו גן-עדן יחסית לקיץ הטברייני. אולם מזג-אוויר לא היה בראש מעייניי באותו רגע. דברים אחרים העסיקו אותי, בהשפעת העובדה שהיה זה יומי הראשון בבית-הספר התיכון.

לִיֶתֶר דיוק, מפגש ההיכרות הראשון בינינו התלמידות, בוגרות בתי-ספר יסודיים מכל רחבי הארץ, שהגענו ללמוד בכיתה ט' בתיכון ידוע ונחשב בירושלים. להערכתי התאספו בחצר בית-הספר כמאה ועשרים בנות, וחישוב פשוט הביא אותי למסקנה שתהיינה שלוש כיתות ט'.

הצלחתי למצוא פינה שקטה, עמדתי בצד והשתדלתי להכניס סדר במחשבותי.

"הכול יהיה בסדר," ניסיתי להרגיע את עצמי בפעם המיליון. "הרגשת אי-הנוחות זמנית בלבד. אחרי שנתאסף בכיתות אכיר את חברותיי החדשות, וגם הן תכרנה אותי. אני נערה חברותית ואין ספק שאצליח לרכוש לעצמי את המעמד שהיה לי בבית-ספרי הקודם."

אולם כאן, בתוך הרעש וההמולה, בין קריאות השמחה, פרצי הצחוק העליזים וטפיחות הכתף הלבביות, קשה היה לי לשכנע את עצמי שתקוותי תתגשם במהירות. קנאתי בהן, בנערות שהגיעו בקבוצות מגובשות מאותה כיתה, מאותו בית-ספר יסודי. הן מכירות ומוכרות, והעיקר - הן לא לבד! יחד אתן נמצאות חברותיהן מבית-ספרן הקודם. חבלי-הקליטה שלהן יהיו קלים בהרבה משלי, החדשה במקום ולא מכירה אף אחד.

באמצע החופש-הגדול עברנו דירה מטבריה לירושלים. המעבר, הפריקה ולאחר-מכן סידור כל דבר במקומו, ההתארגנות בביתנו החדש וכל הקשור בכך העסיקו אותי, ולא נותר לי פנאי להכיר חברות חדשות. כל-כך רציתי להיות חלק מאחד המעגלים ולשוחח בטבעיות עם כמה חברות! אך לא היו בי העוז והאומץ לקחת יוזמה, לגשת לאחת החבורות התוססות ולהודיע: "שלום, אני תמי הראל. עברנו דירה מטבריה לפני שלושה שבועות." הן ודאי תלטושנה בי עיניים משתוממות ותחלטנה שאני נערה מוזרה. אולי אפילו תלגלגנה לי בגלוי; אי אפשר לדעת. והרושם הראשון הרי חשוב מאוד, ובדרך כלל הוא גם הקובע.

לא כדאי. לעת עתה מוטב עבורי להתאזר בסבלנות ולעמוד בשקט

בצד. בזמן הקרוב תהיינה לי הזדמנויות למכביר - מוצלחות והגיוניות יותר - להציג את עצמי.

"שלום..." הקול הפתיע אותי. הפניתי את ראשי במהירות. מולי עמדה אישה צעירה, בלונדית חייכנית.

"מה שמך?" שאלה.

"תמי," גמגמתי. מי זאת?! "תמי הראל."

"מהיכן את, תמי? את נראית מעט... אבודה." חיוכה היה נבוך, מתנצל. "האם את ירושלמית?"

"כן, אני גרה בירושלים. זאת אומרת, כעת..." כמעט התבלבלתי. "עברנו דירה לפני שלושה שבועות, מטבריה." פלטתי את המידע בהתרגשות, ושאפתי אוויר מלוא ריאותי. מי האישה הזאת?

"אני מבינה, תמי, שקשה לך היום. הגעת לבדך, ואינך מכירה אף אחת מהנערות הרבות שנמצאות כאן. טבעי שאת מרגישה בודדה ולא-שייכת עדיין. אולם ההרגשה הזאת תחלוף במהרה. אני בטוחה שתכירי חברות חדשות ותתחבבי על בנות כיתתך. תמי הראל, אמרת?" היא עיינה בצרור הדפים שבידה. "ובכן, תמי, אני רואה ששמך מופיע ברשימה שלי. את תלמדי בכיתתי."

"את מורה פה?" נשימתי כמעט נעצרה.

"כן," האישה חייכה בחביבות. "אני המחנכת של כיתה ט' ראשונה, הכיתה אליה שובצת. אני מקווה שתהיה לנו שנה טובה ומוצלחת ביחד. נכיר במשך היום, תמי. בהצלחה." היא פנתה והמשיכה בדרכה, וכעבור רגע ראיתי אותה נעצרת ליד נערה אחרת.

ובכן, תעלומה אחת נפתרה. אני לומדת בכיתה ט' ראשונה. ואני גם יודעת שמחנכת הכיתה שלי נחמדה; לפחות זהו הרושם הראשוני שקיבלתי ממנה. מעניין איך תהיה באמת. האם החביבות שבה פנתה אליי טבעית ומשקפת את אישיותה? אם כן, צפויה לי שנה נעימה.

אלו שמות נוספים מופיעים ברשימה שהחזיקה בידה, ומי מבין

עשרות הבנות שמקפצות כאן סביבי עונות לשמות הללו?

העפתי מבט בוחן סביבי. נראה שההיכרות עם המחנכת הורידה את רמת האדרנלין שזרמה בדמי בשצף-קצף והרגיעה מעט את התרגשותי. כעת יכולתי להתבונן ביתר תשומת-לב ולהבחין בפרטים, שקודם לא שמתי לב אליהם.

גיליתי שאיני היחידה שעומדת בצד, מנותקת ומובדלת מהשמחה הכללית. נשענת על קיר הבנין עמדה נערה נמוכה ורזה, שחרחורת. גם היא היתה לבדה, אך מבטה לא שידר מבוכה. היא השקיפה בעניין על הנעשה סביבה, עיניה מתרוצצות בערנות ועל פניה הבעה מבודחת למחצה. לרגע היה נדמה לי שהיא חווה הנאה עילאית ממראה עיניה.

ממש מולי, נשענת על גזע עץ, עמדה נערה גבוהת קומה. בפתאומיות היכתה בי ההכרה שכל הבודדות נשענות על משהו. על קיר, על גזע עץ; הנה גם אני, נשענת על עמוד... אולי זה נובע מצורך לא מודע לשאוב ביטחון ממשהו, אפילו מדומם.

אוף, שוב הפסיכולוגית שבתוכי מתחילה להתפלסף!

בחנתי בעניין את הנערה שנשענה על העץ. היה לה שער בלונדי ארוך, קלוע בשתי צמות עבותות שירדו על כתפיה. היה לי ברור שעיניה בהירות, למרות שמהמרחק שבו עמדתי לא הצלחתי להבחין בצבען המדויק. לאחר זמן, כשההיכרות בינינו התהדקה, ידעתי שעיניה משנות את גונן בהתאם להרגשתה ולרגשותיה. כשהיא שלווה, עיניה תכולות כרקיע ביום שמש בהיר. כשהיא עליזה ושמחה, הן הופכות לכחולות ככחול הים לעת ערב. עיניה משנות את צבען לירוק עז כשהיא נרגשת, ונעשות אפורות כענן ביום חורפי, כשהיא כועסת. אולם זאת למדתי לדעת, כאמור, רק בהמשך. כעת, ממרחק, קשה היה לי להבחין בצבע המדויק של עיניה.

כבר באותו רגע, עוד לפני שהיכרתי אותה בכלל, הייתי מלאת סקרנות לדעת את שמה. היא נראתה נערה בוגרת, רצינית. הביטה בנערות שהתאספו ברחבת הבנין בריכוז רב, כאילו מנסה לחדור

לעומקן ולגלות את צפונותיהן. עיניה נעו לאיטן, חולפות מקבוצת בנות אחת לשנייה, ולפתע נחו עלי. לרגע הבטנו זו בזו בעניין ואחר, בתנועה לא רצונית, הסטתי את עיניי הצידה. כשהחזרתי אותן לכיוון שלה, היא עדיין התבוננה בי. התרשמתי מהנחישות שהפגינה.

"פתחו את דלת האולם! בנות, אפשר להיכנס..." להכרזה היתה השפעה כשל מטה-קסמים. בבת-אחת הסתדרנו בתהלוכה מרשימה, וצעדנו לעבר האולם.

"המנהל הגיע..." נשמעה לצידי לחישה רמה, ונערה הורתה באצבעה לעבר גבר מזוקן, גבה-קומה ורחב-כתפיים שחלף על פנינו בצעדים מהירים.

כדרכי בכינוסים מהסוג הזה, ישבתי באחד הספסלים הראשונים. השתדלתי לשמור על רוגע פנימי ושלווה למרות ההרגשה המלחיצה של זרות שמילאה אותי, מוקפת מכל עבר בבנות שאיני מכירה. לרגע נדמה היה לי שהנערה שיושבת לצידי רוצה לפנות אלי, אך בדיוק אז עלה המנהל על הבמה ובאולם הושלך הס. הדיבורים והצחוקים נדמו.

הוא קידם אותנו בברכה לקראת שנת הלימודים החדשה והביע תקוותו שתהא זו שנה ברת-תועלת לכולנו, הן לתלמידות והן לצוות המורים וההנהלה. כרגיל במעמד מעין זה יצא ידי חובתו באיזכור קצר של נוהלי בית-הספר, מבטיח שמחנכות הכיתות יעדכנו אותנו בשאר הפרטים. נאומו היה קצר ולעניין. אחריו עלתה על הבמה המורה המפקחת על כל כיתות ט' ו-י', שש במספר.

הכול היה חדש עבורי ולא מוכר. באתי מבית-ספר שכונתי קטן וחמים שבו המורות היו לנו, התלמידות, כידידות ולעיתים גם כאחיות. התרגלתי לבית-ספר שהאווירה בו משפחתית, קרובה ותומכת. ההמוניות הקולנית והריחוק המתבקשים מהגודל היו זרים לי ובהחלט לא נעימים ביותר.

המפקחת הודיעה שעלינו להתרכז בארבעה חדרים, לפי האות הראשונה בשם משפחתה של כל אחת. שם נשמע באיזו כיתה אנו

לומדות ולאיזה חדר עלינו לפנות.

יצאנו ושוב נסחפתי בזרם הבנות. נשמתי לרווחה, לאחר המחנק ששרר באולם הדחוס. ידעתי כבר שאני לומדת בכיתה ט' ראשונה; אם אצליח להיוודע היכן הוא חדרה של כיתתי, לא יהא עליי להיכנס לחדר המסומן בשלט המציין את האותיות א - ו, ואחסוך מעצמי דחיפות ומחנק נוספים.

כאילו קראה את מחשבותי, הופיעה מולי כמו מלאך מושיע האישה הבלונדית, המחנכת החדשה שלי.

"באיזה חדר מתאספת הכיתה שלנו?" שאלתי, לפני שבכלל ידעתי שהמילים הללו עומדות לצאת מפי.

היא הביטה בי רגע בעיניים תוהות, כמו לא מבינה מה אני רוצה ממנה. לרגע ביקשתי להיבלע באדמה, אולם מייד נדלק ניצוץ זיכרון בעיניה של המורה.

"אה, את... תמי, נכון? כיתתנו תתאסף בחדר מספר עשרים-ושלוש." והיא פנתה והלכה לדרכה.

בבית-הספר הישן והטוב שלי דבר כזה לא היה קורה, אך לא היו בי כל רגשי מרירות. דנתי אותה לזכות. גם לה, כמורה, יום ראשון בכיתה חדשה הוא יום לא קל. בוודאי ניגשה במהלך השעה האחרונה לבנות נוספות שניצבו בודדות כמוני, שוחחה אתן ואמרה מילות עידוד. קשה לזכור את שמות כולן. הייתי כנה עם עצמי והודיתי שמגיע לה צל"ש על שבכלל זכרה את שמי הפרטי. התוודעתי היום לכל-כך הרבה דברים חדשים, ונראה שהתחלתי כבר לעשות לעצמי את שטיפת-המוח הדרושה כדי להתרגל לרעיון שכאן הכול גדול, ושונה, ואחר.

הלכתי בעקבות המורה, שפסעה בצעדים נמרצים לאורך המסדרון הארוך, שומרת על מרחק מה ממנה. עקבתי אחרי השילוט על גבי הדלתות. עמדתי בקצה המסדרון, לפני החדר האחרון בקומה. חדר מספר חמש-עשרה. המורה נכנסה לחדר סמוך שנשא על דלתו את

השלט משרד.

"חדר מספר עשרים-ושלוש נמצא, כנראה, בקומה השנייה," שמעתי קול מאחוריי. הפניתי את ראשי בפליאה. במסדרון הסתובבו כעשר נערות, אולם זו שפנתה אליי היתה הנערה הגבוהה בעלת הצמות. זאת שהתבוננתי בה כשנשענה על גזע העץ.

"איך את יודעת שאני מחפשת את חדר מספר עשרים-ושלוש?" שאלתי בחיוך.

"שמעתי כשהמורה ענתה לך," השיבה בטבעיות, ללא כל סימני מבוכה.

"גם את לשם?" שאלתי בסקרנות.

"גם אני. נלך ביחד? שמי ענת."

"אני תמי."

כך הכרתי את ענת לראשונה.

...

כשהגענו הכיתה היתה ריקה. דקה לאחר-מכן התפרצה פנימה קבוצת נערות מצחקקות, וכעבור שתי דקות החדר היה מלא והומה מקיר לקיר. המורה נכנסה וכולנו התיישבנו במעגל, ממתינות למוצא פיה.

בחנתי את בנות כיתתי. ארבעים נערות, גבוהות ונמוכות, רזות ושמנמנות, כהות ובהירות. פרצופים אחדים היו מוכרים לי מהחצר ומההתכנסות באולם. חיפשתי במבטי את הנערה הקטנה השחרחורת שראיתי ממש לפני שהתכנסנו באולם. כעת כבר ידעתי ששמה חגית. שמעתי כאשר חברה פנתה אליה בקריאת שמחה: "את כבר פה, חגית? הקדמת אותנו..." היא לא היתה בינינו; מן הסתם לומדת בכיתה מקבילה. לפתע שמעתי את שמי. זינקתי בבהלה, אולם כשמיד לאחר-מכן שמעתי את המורה אומרת ורדי רינה, נרגעתי. הבנתי שהיא פשוט

קוראת בשמות בנות הכיתה.

שיחקנו משחק היכרות, רקדנו מעט והמתח התפוגג. החלפתי כמה מילים עם אחדות מהבנות, משתדלת לחרות בזכרוני את שמותיהן של החברות החדשות שהכרתי. רציתי להפתיע אותן מחר, כשאדע לקרוא לכל אחת בשמה. כל אדם נהנה יותר כשפונים אליו בשמו ולא ב"היי, אתה!... שכחתי, איך קוראים לך?"

ענת עמדה בקצה השני של הכיתה, בחברתה של נערה עמה לא הספקתי עדיין לערוך היכרות. ניגשתי אליהן, וענת האירה לי פנים בחיוך.

"זוהי רונית, תמי." הציגה בפניי את חברתה לשיחה. "נדמה לי שעדיין לא הכרתן."

"כעת כבר כן," אמרה רונית וגם היא חייכה אליי.

תוך כדי שיחה התברר לי שענת אינה מתגוררת בירושלים. היא הגיעה לכאן מרחובות, ותשהה בפנימייה הסמוכה לבית-ספרנו. גם רונית בפנימייה; היא באר-שבעית. השיחה קלחה בינינו בטבעיות ובשטף. שיתפנו וחלקנו סיפורים מבתי-ספרינו הקודמים, עד שהמורה הודיעה שהשעה מאוחרת והגיעה העת להיפרד.

"מחר מצפה לכן יום לימודים," אמרה בחיוך. "תכניסו לכן טוב טוב לראש שהחופש הגדול נגמר."

"להתראות מחר, להתראות מחר..." היה צמד המילים שהדהד בראשי בדרכי הביתה.

ביתנו החדש שוכן סמוך לבית-הספר, וסמוך עוד יותר לבנין הפנימייה. במעלה הרחוב, במרחק של כחמישה בניינים. אפשר לעשות את הדרך הזאת - מביתי עד לשער בנין הפנימייה - בדקה אחת של הליכה מהירה. בריצה זה ייקח בוודאי לא יותר מחצי דקה. אם ענת ואני נהיה חברות - היא מצאה חן בעיניי והרעיון קסם לי בהחלט! - לא יהיה לנו קשה מדי לשמור על קשר. נוכל להתראות לעיתים תכופות.

...

בלילה, כשהתהפכתי במיטתי מצד לצד בתקווה להרדם - ללא הצלחה - חשבתי על מחר; על יום הלימודים הראשון בבית-הספר התיכון, בעיר חדשה, עם חברות חדשות, סדרים וחוקים אחרים, נהלים לא מוכרים.

מאז ומתמיד הייתי מקובלת בכל חברה שאליה הגעתי, ולא היה לי ספק שגם הפעם יהיה כך. ברור היה לי שאסתגל בקלות ובטבעיות. אופי לא משתנה כשעוברים דירה. לא חלמתי להיות 'מלכת הכיתה', גם לא רציתי בכך, אך הייתי משוכנעת שבנות כיתתי תחבבנה אותי.

אינני זוכרת באיזה שלב בהרהוריי נרדמתי. כשהתעוררתי היה חדרי מוצף באור שמש מסנוור, שהכביד על עיניי. הבטתי בשעוני וגיליתי, לחרדתי, שהשעה שבע-עשרים-וחמש! זינקתי במהירות. זה לא לעניין, לאחר כבר ביום הראשון ללימודים. נשמתי אוויר מלוא ריאותי. האוויר היה חם ויבש, והעיק על נשימתי. רצתי לכיור, נטלתי ידים ושטפתי את פניי במים קרירים. הרעיון שצפוי לנו יום שרבי לא מצא חן בעיניי. אבל מי שואל אותי? למרבה המזל הלחות בירושלים נמוכה ולא מזיעים כאן ביותר. בטבריה ביליתי בקיץ את רוב שעות היום במקלחת - או בכינרת.

שתיתי כוס מיץ תפוזים, על ארוחת-בוקר ויתרתי. האוויר הלוהט כמו כבשן נטל ממני את התיאבון. בזריזות הכנתי לעצמי שני סנדוויצ'ים, הודעתי "שלום" לאמי, שהיתה עסוקה בחדר אחר, ופניתי לכיוון היציאה.

"מה עם ארוחת-בוקר, תמי?" רדף אחריי קולה של אמי המסורה.

"לקחתי ארוחת-עשר, אמא." הרגעתי אותה. היתה לי תחושת אשמה על שלא הספקתי להושיט יד ולעזור מעט במטלות הבוקר. הייתי יכולה להקל על אמי ולהלביש את נתי, אחי הקטן, או לסדר את חדרי השינה, כפי שאני נוהגת לעשות בבקרים שבהם אני מואילה בטובי לקום מוקדם. הבוקר בקושי הספקתי לסדר את המיטה שלי.

החלטתי שמחר אשתדל לקום מוקדם יותר. כשסיימתי להחליט, מצאתי את עצמי עומדת מול שער בית-הספר.

עד לצלצול נשארו כחמש דקות. צעדתי בנחת, מתבוננת בשיירת הבנות הזורמת לכיוון הבנין הישן בן שלוש הקומות, שקירותיו החיצוניים, בצבע חום-אפרפר, מהווים עדות אילמת לשנות קיום לא מעטות.

נעצרתי לרגע, הסתובבתי והעפתי מבט סוקר ומקיף אל הדרך מולי. השביל המוביל לבנין בית-הספר היה כולו ים של ראשים, מראה מלבב ומרשים של נערות בתלבושת-אחידה וילקוטים, נוהרות לכיתותיהן ביום הראשון ללימודים. קשה היה לזהות, בים הראשים המתנחשל הזה, פנים מוכרים של מישהי מבנות כיתתי. הסתובבתי והמשכתי בדרכי, פנימה. עליתי לקומה השנייה ונכנסתי לכיתה.

"בוקר טוב... בוקר טוב!" קידמו את פניי נערות אחדות בסבר פנים חביב. עניתי ב"בוקר אור" ביישני מעט, שוכחת את החלטותיי האמיצות והבטוחות בעצמן מאתמול בלילה. תרתי סביבי בעיניי, מחפשת מקום טוב לשבת. רציתי למצוא מקום מוצלח, שישמש כ'מפקדה' נוחה למשך כל השנה.

ילקוטים מונחים ברישול על כיסאות, העידו על מקומות שנתפסו. לא רציתי לשבת בשורה הראשונה, שכן איני אוהבת להיות מול עיני המורים. גם סוף הטור איננו מקום מועדף; שמים עליו עין במיוחד. שולחן לפני האחרון יהיה אידיאלי. מצאתי שולחן כזה פנוי בטור הרביעי, השמאלי, ליד החלון. פניתי לשם, הנחתי את ילקוטי על אחד הכיסאות ועל הכיסא השני ישבתי.

ומה כעת? עליצותי פגה וביטחוני העצמי נמוג. רציתי לגשת לחברותיי החדשות, לשוחח ולהחליף רשמים, אולם מעצור לא מובן עיכב בעדי. הן עמדו בקבוצות ושוחחו ביניהן בערנות, בנושאים שלי לא היה חלק בהם. נושאים שקישרו ביניהן, חברות מהעבר הממשיכות גם בהווה. אפילו בנות הפנימייה, שהתקבצו מערים שמחוץ לירושלים,

הספיקו להכיר ביום אתמול והתלכדו בחבורה מגובשת. רציתי מאוד להצטרף לאחת מקבוצות השיחה, אך לא היה לי מושג איך ליזום צעד כזה.

"פגשתי אותה אתמול!" שמעתי בת, שזכרתי ששמה תרצה, מספרת בעיניים נוצצות לקבוצת חברות. "היא היתה כל-כך נחמדה! שאלה אותי איך ההרגשה ללמוד בתיכון. מה זה התרגשתי! אני בטוחה שהיא ראתה את זה על הפנים שלי. הן להטו והיו אדומות כמו עגבניה! ואז - לא תאמינו! היא אמרה לי שהיא רוצה להזמין אותנו למסיבה בבית שלה, באחת השבתות... "

"אותנו? כולנו?!" קראו-שאלו כמה בנות בנשימה עצורה.

"את כו-ל-נו!" חזרה תרצה והדגישה בקול רם. "ככה בפירוש היא אמרה!" ולקח לי קצת זמן להבין שהיא מדברת על המדריכה הנערצת שהדריכה אותן בשנה שעברה, ושכל הקבוצה מטורפת עליה. איפה אמצא את מקומי בשיחה מעין זאת?

"המקום לידך פנוי?" קול מוכר, עדין ושקט, כמעט הקפיץ אותי. לידי עמדה ענת, מביטה בי בעיניים תכולות מאוד.

לרגע נתקעו המילים בגרוני. נשנקתי. בלי לומר מילה קמתי ועברתי לשבת בכיסא הסמוך.

"בטח! שבי בבקשה, ענת." חזרתי לעצמי ואמרתי בקול הכי רגיל שיכולתי להוציא באותו רגע מפי. "הרגע הגעתי, כעת התיישבתי," הייתי מוכרחה לומר משהו, ויצא לי מין משפט בלי קשר. כמו ילדה טובה, הנחתי את ילקוטי בתא המיועד לו, מתחת למדף השולחן. ענת הניחה את ילקוטה ואז נשמע הצלצול.

המחנכת נכנסה לכיתה כשעל פניה חיוך, שבהמשך למדתי שהוא אופייני לה. בניע-יד הורתה לנו לשבת במקומות, ויום הלימודים התחיל. התפילה נמשכה עד שמונה-וחצי, ולאחריה - לימודים. השיעורים התנהלו בדיוק לפי מערכת-השעות שקיבלנו באספה

של יום אתמול. אפשר היה לחשוב שאנו נמצאות כבר בעיצומה של שנת הלימודים. כל שיעור התנהל ברצינות רבה, מוגזמת בשביל היום הראשון. התחיל בזמן ונגמר קצת אחרי הזמן; כל המורות הגיעו וכולן לימדו. בבת-אחת יצאנו מהחופש הגדול ונכנסנו לשיגרת ימי-הלימודים.